Vlaams Parlement

928 (2020-2021) – Nr. 1
ingediend op 17 september 2021 (2020-2021)

Ontwerp van decreet

tot bekrachtiging van sommige bepalingen
van het besluit van de Vlaamse Regering
van 28 mei 2021
tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken
als specifieke situatie inzake experimentregelgeving
en regelluwe zone voor het wegwerken
van verkeersonveilige situaties
en de verbetering van fietsinfrastructuur

verzendcode: OPE

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet 9
Advies van de Raad van State 13
Ontwerp van decreet 19

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

In artikel III.119, eerste lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om experimentregelgeving en regelluwe zones in te voeren voor een specifieke ruimte of een specifieke doelgroep, of in een specifieke situatie.

Dit ontwerp van decreet bekrachtigt een aantal bepalingen uit het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het Relanceplan Vlaamse Regering – Vlaamse Veerkracht moet de Vlaamse welvaart en het welzijn van de Vlamingen helpen versterken. Verkeersveiligheid en het optimaliseren van het Vlaamse fietswegennetwerk zijn daarin twee samenhangende prioriteiten die aangepakt moeten worden op alle bestuursniveaus.

Aansluitend daarbij beoogt het Vlaamse Relancebeleid versnelling en vereenvoudiging van procedures en werkwijzen, waar mogelijk. In dat kader wordt binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken MIA (Mobiliteit Innovatief Aanpakken) uitgerold als bestuurlijke aanpak. De krachtlijnen van MIA zijn sneller-samen-alert: kortere doorlooptijden van procedures en werkwijzen, versterking van de samenwerking met lokale besturen, meer verbinding met de burgers en systematisch monitoren en bijsturen om veerkrachtig te blijven bij plots wijzigende omstandigheden.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur vormt het kader voor de uitrol van de MIA-aanpak in het domein van kleine infrastructuurwerken, die verkeersveiligheid en de veiligheid van fietsers in het bijzonder bevorderen; meer bepaald wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden inzake experimentregelgeving en regelluwe zones zoals voorzien in het Bestuursdecreet.

MIA-infrastructuurwerken zijn werken in het Vlaamse Gewest die betrekking hebben op de optimalisering van fietspaden (netwerken) of op veiligheidsbevorderende maatregelen ten aanzien van gewestwegen en eventueel aansluitende gemeentewegen.

Experimentregelgeving heeft betrekking op nieuwe regelingen die tijdens een bepaald tijdvak en voor bepaalde situaties of binnen een bepaalde regio of een bepaalde sector uitgetest worden.

Regelluwe zones zijn situaties, ruimtes of sectoren waarbinnen bestaande specifieke bepalingen een tijdlang buiten werking worden gesteld of anders worden toegepast.

Artikel III.119 tot en met III.122 van het Bestuursdecreet (Experimentregelgeving en regelluwe zones) omvatten een generieke regeling inzake experimentregelgeving en regelluwe zones, gebaseerd op het SERV-advies (SERV: Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) van 31 oktober 2016 Experimentwetgeving en regelluwe proeftuinen.

Een besluit omtrent een project binnen het kader van artikel III.119 tot en met III.122 van het Bestuursdecreet kan afwijken van bestaande wetskrachtige bepalingen. Het is daarbij mogelijk om nieuwe regels in te voeren die in beginsel decretaal moeten worden vastgesteld. In zo'n geval moet het besluit van de Vlaamse Regering decretaal worden bekrachtigd. De bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering die afwijkingen of bijstellingen van bestaande wetskrachtige normen inhouden, moeten in het besluit worden aangewezen.

Artikel 11 van het besluit van 28 mei 2021 heeft een aantal afwijkingen of bijstellingen van bestaande wetskrachtige normen aangewezen, die via dit ontwerp worden bekrachtigd.

B. Inhoud

MIA-infrastructuurwerken zijn werken in het Vlaamse Gewest die betrekking hebben op:

a) de optimalisering van fietspaden(netwerken) door de verbetering van bestaande fietspaden, of door de aanleg van nieuwe fietspaden door het lokaal bestuur;
b) veiligheidsbevorderende maatregelen ten aanzien van bestaande gewestwegen en eventueel aansluitende gemeentewegen met een beperkte ruimtelijke impact, meer bepaald aanpassingen van kruispunten en rotondes, aanpassingen aan op- en afritten, wijzigingen in het wegbeeld zoals het aanbrengen van middenbermen, asverschuivingen, wegversmallingen of verkeersplateaus, wijziging van parkeervakken, of het plaatsen van signalisatie, markeringen en verkeerslichten.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur wijst deze werken aan als specifieke situatie in de zin van artikel III.119, tweede lid, 1° en 2°, van het Bestuursdecreet.

Dat wordt verantwoord door een urgente nood aan bescherming van de zwakke weggebruiker en meer en veiliger fietsinfrastructuur: "Het aantal doden en zwaargewonden bij de fietsers stagneert sinds 2010, maar het aantal fietsslachtoffers is sindsdien gestegen. Samengevat is het zo dat het aandeel fietsers in het totaal aantal doden, zwaargewonden en verkeersslachtoffers in 2019 gestegen is naar (bijna) 1 op 3. Bij de voetgangers merken we wel een daling in het aantal doden en zwaargewonden, maar minder snel dan de globale daling. Het aantal lichtgewonden blijft bovendien status quo. Die combinatie van evoluties maakt dat we ook bij de voetgangers een stijgend aandeel zien. Je kan dus besluiten dat de zachte weggebruikers bijzondere beleidsmatige aandacht verdienen." (Vlaamse overheid, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Jaarlijks Rapport Verkeersveiligheid 2020, maart 2021)

Er moet dus bijzondere beleidsmatige aandacht uitgaan naar een betere uitrol van zachte verkeersnetwerken en een meer veilige infrastructuur.

De doelstelling van het tijdelijke project is om, met het oog op een al dan niet bestendige organieke implementatie, informatie te verzamelen die toelaat om beleidsconclusies te trekken over de aanpak van verkeersonveilige situaties en fietsinfrastructuur, door te onderzoeken of de aangepaste werkwijze tijdens het tijdelijk project ook effectief leidt tot snellere en betere resultaten.

Artikel 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 heeft concreet aangewezen welke afwijkingen of bijstellingen op wetskrachtige normen bekrachtiging behoeven:

- artikel 5: kleinschalige ingrepen op het gewestelijke wegennet kunnen in een aantal gevallen snel afgehandeld worden door de lokale besturen. In dat kader kunnen vandaag in de schoot van samenwerkingsovereenkomsten in de zin van het decreet van 26 april 2019 betreffende de basisbereikbaarheid reeds regelingen worden getroffen (met bijhorende projectmethodologie). Die mogelijkheid wordt in het kader van het tijdelijke project verruimd, waarbij wordt aangegeven dat de betrokken werken voor de toepassing van het Onteigeningsdecreet worden beschouwd als gemeentelijke infrastructuurwerken (in de zin van artikel 7, derde lid, van het Onteigeningsdecreet);
- artikel 6: deze bepaling regelt dat de Vlaamse Regering door lokale besturen belast kan worden met de onteigeningen die noodzakelijk zijn voor de (her)aanleg of bijsturing van gemeentelijke infrastructuur die mee deel uitmaakt van MIA-infrastructuurwerken (bijvoorbeeld een gemeentelijk fietspad dat aansluit op een in het kader van het MIA-project te herziene rotonde op een gewestweg). De betrokken werken worden in hun geheel beschouwd als gewestelijke projecten voor de toepassing van artikel 7, eerste lid, van het Vlaams Onteigeningsdecreet;
- artikel 8, §2: artikel 8 bepaalt dat bij de verwerving (in der minne of via onteigening) van onroerende goederen voor MIA-infrastructuurwerken gewerkt kan worden met een zogenaamde vaststellingsovereenkomst die aangeeft dat de vaststelling van de (onteigenings)vergoeding zal gebeuren via een derdenbeslissing, waarbij een college van derden, bestaande uit een landmeter-expert, meer bepaald een personeelslid van de afdeling Vastgoedtransacties aangesteld door de overheid, een landmeter-expert aangesteld door de eigenaar, en een door beide landmeters aangestelde jurist-bemiddelaar. Dergelijk procedé kan leiden tot een snelle vaststelling van de vergoeding en een snelle uitbetaling ervan, wat zowel voor de overheid als voor de betrokken burger(s) voordelig is. De eenvoudige en informele procedure kan daarenboven leiden tot draagvlakcreatie. Deze regeling gaat terug op artikel 2044 (oud) B.W. Daarbij geldt dat een derdenbeslissing in principe onherroepelijk is. Een partij kan de rechter enkel verzoeken om de bindende derdenbeslissing ongeldig te verklaren, maar enkel voor zover deze kennelijk onredelijk is, niet volledig is, grove materiële fouten bevat of tot stand gekomen is met miskenning van de vaststellingsovereenkomst. Aangezien de vrederechter belast is met de contentieux inzake onteigeningen in ruime zin, heeft het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 in het kader van een leesbare procesorganisatie (en moet toepassing van de impliciete bevoegdheden) deze rechter belast met voormeld toezicht.

Deze bepalingen worden thans bekrachtigd.

C. Impactanalyse

Wat betreft de bekrachtiging van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 geldt dat lokale besturen die belast worden met werken ten bate van het gewestelijke domein moeten kunnen beschikken over de mogelijkheid om te onteigenen ten bate van deze werken, hetgeen vandaag niet gevat is door artikel 7, derde lid, van het Vlaams Onteigeningsdecreet, zijnde de habilitatiegrond voor lokale besturen om over te gaan tot onteigening voor infrastructuur van gemeentelijk belang. Daarom is voorzien in de regel dat de betrokken werken voor de toepassing van dat artikel 7, derde lid, beschouwd worden als zijnde gemeentelijke projecten. Daarbij past het om te onderstrepen dat het hier (enkel) gaat om een habilitatiegrond, die de lokale besturen niet ontslaat van de verplichting om de noodzaak van de onteigening inzichtelijk te maken. Deze regeling dient decretaal te worden bekrachtigd, echter, aangezien sowieso op gewestelijk niveau kan worden onteigend ten behoeve van wegenis, grijpt zij niet in op rechten van burgers,

Europeesrechtelijke aspecten of de bescherming van het leefmilieu, nu de waarborgen van artikel 16 van de Grondwet en het Vlaams Onteigeningsdecreet bij onteigeningen op alle niveaus van toepassing zijn.

De gelijkstelling met gemeentelijke projecten, hierboven vermeld, geldt ook voor de toepassing van de omgevingsrechtelijke bevoegdheidsverdeling tussen het college van burgemeester en schepenen, de deputatie en de Vlaamse overheid. Omwille van de rechtszekerheid wordt uitdrukkelijk gesteld dat projecten van lokale besturen die op grond van artikel 5 (mee) betrekking hebben op gewestwegenis, beschouwd moeten worden als gemeentelijke projecten die in eerste bestuurlijke aanleg op gemeentelijk niveau worden beslist. Deze regeling dient mee het voorwerp uit te maken van voormelde decretale bekrachtiging, maar raakt niet aan de bescherming van burgers en leefmilieu, nu de decretale behoorlijkheidsregels inzake het omgevingsrecht op de drie bestuursniveaus gelden.

Wat betreft de bekrachtiging van artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 geldt dat de Vlaamse Regering door lokale besturen belast kan worden met de onteigeningen die noodzakelijk zijn voor de (her)aanleg of bijsturing van gemeentelijke infrastructuur die mee deel uitmaakt van MIA-infrastructuurwerken (bijvoorbeeld een gemeentelijk fietspad dat aansluit op een in het kader van het MIA-project te herziene rotonde op een gewestweg). Deze regeling dient decretaal te worden bekrachtigd, waarbij echter geldt dat de waarborgen van artikel 16 van de Grondwet en het Vlaams Onteigeningsdecreet bij onteigeningen sowieso op alle bestuursniveaus van toepassing zijn.

De gelijkstelling met gewestelijke projecten geldt ook voor de toepassing van de omgevingsrechtelijke bevoegdheidsverdeling tussen het college van burgemeester en schepenen, de deputatie en de Vlaamse overheid. Omwille van de rechtszekerheid wordt uitdrukkelijk gesteld dat deze werken beschouwd moeten worden als gewestelijke projecten die in eerste bestuurlijke aanleg door de Vlaamse Regering worden beslist. Deze regeling dient mee het voorwerp uit te maken van voormelde decretale bekrachtiging, doch raakt niet aan de bescherming van burgers en leefmilieu, nu de decretale behoorlijkheidsregels inzake het omgevingsrecht op de drie bestuursniveaus gelden.

Wat betreft de bekrachtiging van artikel 8, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 geldt dat het Vlaams Regeerakkoord 2019-24 onder Mobiliteit en Openbare Werken, 1.1. Investeringsbeleid stelt als volgt: "Ook de procedures inzake grondverwerving en onteigening worden verbeterd om er onder meer voor te zorgen dat er sneller knopen worden doorgehakt. Te vaak komen broodnodige investeringen in verkeersveiligheid en fietsinfrastructuur immers niet tot realisatie wegens aanslepende procedures of door te trage grondverwerving." Het Vlaams Onteigeningsdecreet bestaat uit een bestuurlijke en een gerechtelijke fase. Voor elke onteigening – tenzij tussentijds een akkoord getroffen wordt (verwerving in der minne ten algemenen nutte) – is dus het optreden van het bestuur en het gerecht vereist. Het bestuur beoordeelt discretionair het nut van de beoogde werken of handelingen, regelt de wijze waarop ze moeten worden uitgevoerd en decreteert de nodig gebleken onteigening. Aan de rechterlijke macht behoort de taak toe om de interne en externe wettigheid van het onteigeningsbesluit na te gaan en om de concrete gevolgen uit het onteigeningsbesluit te halen. In de gerechtelijke fase zit een bijzondere regeling, in die zin dat de vrederechter zich eerst uitspreekt over de wettigheid van de onteigening, vervolgens over de provisionele vergoeding en tot slot over de definitieve vergoeding. Eens de provisionele vergoeding gestort is in de Deposito- en Consignatiekas, kan de onteigenende overheid het goed in bezit nemen. De verdere procedure focust zich dan op de hoogte van de definitieve vergoeding, tenzij het eerste vonnis (over de wettigheid van de onteigening) in graad van hoger beroep wordt bestreden (bij de rechtbank van eerste aanleg). Om die reden is het wenselijk om in aanvulling op de bestaande

onteigeningsregelgeving via het MIA-experiment te onderzoeken of de figuur van de bindende derdenbeslissing – die ogenblikkelijk kan worden ingezet, van bij de start van de bestuurlijke fase – geen soelaas kan bieden. Deze figuur van de bindende derdenbeslissing houdt in dat geschilpartijen een beroep doen op een derde of een college van derden om hun geschil zonder geding te beëindigen. Via een vaststellingsovereenkomst in de zin van artikel 2044 (oud) B.W. verzoeken de partijen een derde of een college van derden om hun onderlinge verhouding op een bindende en onherroepelijke wijze geheel of gedeeltelijk te regelen en hun dispuut (met een louter marginaal toetsingsrecht van de rechter) definitief op te lossen. Er zijn legio toepassingen van deze mogelijkheid, waarbij de bindende medische beslissing in het verzekeringsrecht (ter bepaling van de graad van arbeidsongeschiktheid) een grote bekendheid geniet. Concreet wordt bepaald dat onteigenaar en onteigende kunnen overeenkomen om de onteigeningsvergoeding overeenkomstig artikel 16 Gw. te laten vaststellen door een college, bestaande uit een landmeter-expert, meer bepaald een personeelslid van de afdeling Vastgoedtransacties aangesteld door de onteigenaar, een landmeter-expert aangesteld door de onteigende, en een door beide landmeters aangestelde bemiddelaar. Dergelijk procedé kan leiden tot een snelle vaststelling van de vergoeding en een snelle uitbetaling ervan, wat zowel voor de overheid als voor de betrokken burger(s) voordelig is. De eenvoudige en informele procedure kan daarenboven leiden tot draagvlakcreatie.

Het is een evidentie dat de voorgestelde regeling ook buiten het verband van een onteigening kan worden overwogen. Meer nog, mogelijk kunnen onteigeningsdossiers vermeden worden middels zo'n regeling.

C. Totstandkomingsprocedure

Advies van de Raad van State

Op 20 juli 2021 verleende de Raad van State, afdeling Wetgeving, zijn advies (69.704/3).

De Raad van State heeft één opmerking die aanleiding geeft tot aanpassing van de tekst.

De Raad van State acht het zinloos om in artikel 2 van het voorliggend ontwerp van decreet te bepalen dat artikel 5 en 6, en artikel 8, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 worden bekrachtigd "met ingang van de datum van de inwerkingtreding ervan". Die bepalingen treden immers in werking door de bekrachtiging waarin artikel 2 van het ontwerp van decreet voorziet en op de datum van inwerkingtreding van die bepaling, zijnde overeenkomstig artikel 3 van het voorliggend ontwerp de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Er wordt hieraan gevolg gegeven door een kleine aanpassing van artikel 2: de woorden "met ingang van de datum van de inwerkingtreding ervan" worden weggelaten zodat dit artikel eindigt met de woorden "worden bekrachtigd".

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

De regeling kadert in de gewestelijke bevoegdheid inzake wegenis in ruime zin. Krachtens artikel 6, §1, X, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI) zijn de gewesten bevoegd voor de wegen en hun aanhorigheden. Het betreft hier "een beheersbevoegdheid in de ruime zin" (*Parl.St.* Kamer B.Z. 1988, nr. 516/1, p. 13). Via de bijzondere wet van 16 juli 1993 werd een punt 2°bis ingevoegd, waaruit blijkt dat de gewesten ook bevoegd zijn voor "het juridisch stelsel van de land- en waterwegenis, welke ook de beheerder ervan zij, met uitzondering van de spoorwegen beheerd door de NMBS". Uit de

parlementaire voorbereiding (*Parl.St.* Senaat 1992-93, nr. 558/5, p. 412-413) blijkt het volgende: "Het is niet de bedoeling de gewesten te belasten met de openbare werken op de gemeentelijke of provinciale wegenis, maar wel om deze in de mogelijkheid te stellen om de wetgevingen te wijzigen of één te maken, die het statuut van de wegenis regelen (begrenzing, rangschikking, beheer, domanialiteit, vergunningen voor privaat gebruik, bestraffing van de inbreuken enzovoort). Momenteel wordt dit statuut geregeld door de gemeentewet, de provinciewet of door specifieke wetten (…)."

Wat betreft artikel 8, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 wordt een beroep gedaan op de impliciete bevoegdheden van het Vlaamse Gewest. Aangezien de vrederechter belast is met de contentieux inzake onteigeningen in ruime zin, is het in het kader van een leesbare procesorganisatie wenselijk om deze te belasten met voormeld toezicht. Aangezien het zwaartepunt van de geregelde aangelegenheid berust bij het Vlaamse Gewest (vanuit de bevoegdheid inzake het wegenrecht en het daarmee verbonden onteigeningsrecht) en gegeven de principiële bevoegdheid van de vrederechter inzake onteigeningen in ruime zin, is de weerslag op het justitiële domein (principiële federale bevoegdheid) slechts marginaal, zodanig dat hier verwezen kan worden naar de impliciete bevoegdheden als vermeld in artikel 10 B.W.H.I. Deze toewijzing aan het vredegerecht is uit haar aard een decretale bevoegdheid, die dan ook bij decreet zal moeten worden bekrachtigd. Gegeven de principiële rol van de vrederechter bij onteigeningen, hetgeen de deskundigheid waarborgt, grijpt deze regeling niet in op rechten van burgers, Europeesrechtelijke aspecten of de bescherming van het leefmilieu.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

De regeling kadert in de gewestelijke bevoegdheid inzake wegenis in ruime zin.

Artikel 2

Dit artikel bekrachtigt artikel 5 en 6, en artikel 8, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021, zoals geduid in de algemene toelichting.

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen commentaar.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

VOORONTWERP VAN DECREET

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van sommige bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Artikel 5 en 6, en artikel 8, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur worden bekrachtigd met ingang van de datum van de inwerkingtreding ervan.

Art. 3. Dit decreet treedt in werking op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 69.704/3
van 20 juli 2021

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot bekrachtiging van sommige bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur’

Op 22 juni 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd[(*)] tot 6 augustus 2021, een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest 'tot bekrachtiging van sommige bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur'.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 13 juli 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 juli 2021.

*

[(*)] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest strekt ertoe om de artikelen 5, 6 en 8, § 2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 'tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur' te bekrachtigen met ingang van de datum van inwerkingtreding ervan (artikel 2 van het voorontwerp).

Het aan te nemen decreet treedt in werking op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad (artikel 3).

ALGEMENE OPMERKING

3.1. Luidens artikel 2 van het voorontwerp worden de artikelen 5 en 6, en 8, § 2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 bekrachtigd "met ingang van de datum van de inwerkingtreding ervan".

Gelet op het woord "ervan" lijkt het de bedoeling dat de bekrachtiging waarin het aan te nemen decreet voorziet terugwerkt tot de datum waarop de voormelde artikelen in werking zijn getreden.

Te dien aanzien moet evenwel het volgende worden opgemerkt.

3.2. Artikel 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 bepaalt:

> "Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2021 en houdt op uitwerking te hebben op 1 juli 2024, met behoud van de toepassing van artikel 3, tweede lid.
>
> Artikel 5, artikel 6, en artikel 8, § 2, hebben overeenkomstig artikel III.121 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 pas uitwerking op voorwaarde dat ze binnen de zes maanden vanaf hun goedkeuring bekrachtigd worden bij decreet."

Op die wijze worden de artikelen 5, 6, en 8, § 2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 uitgezonderd van de inwerkingtreding op 1 juli 2021 waarin het eerste lid van artikel 11 van dat besluit voorziet. Vermits in het tweede lid geen andere datum van inwerkingtreding voor die artikelen wordt bepaald, moet dat lid aldus worden begrepen dat die artikelen uitwerking hebben op het ogenblik dat ze bekrachtigd worden.

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

3.3. Gelet hierop is het zinloos om in artikel 2 van het voorontwerp te bepalen dat de artikelen 5 en 6, en 8, § 2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 worden bekrachtigd "met ingang van de datum van de inwerkingtreding ervan". Die bepalingen treden immers in werking door de bekrachtiging waarin artikel 2 van het voorontwerp voorziet en op de datum van inwerkingtreding van die bepaling, zijnde overeenkomstig artikel 3 van het voorontwerp de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Indien de stellers van het ontwerp echter een andere datum van inwerkingtreding voor ogen hebben, moeten zij dat uitdrukkelijk in het voorontwerp bepalen. Indien het daarenboven de bedoeling zou zijn dat die bekrachtigde bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 met terugwerkende kracht uitwerking hebben, zal moeten worden nagegaan of aan de voorwaarden daartoe is voldaan.[2]

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS Wilfried VAN VAERENBERGH

[2] Volgens de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof kan de terugwerkende kracht van een wetgevende norm enkel worden verantwoord wanneer ze onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang (zie o.m.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 19 december 2013, nr. 172/2013, B.22; GwH 29 januari 2014, nr. 18/2014, B.10; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 22 januari 2015, nr. 1/2015, B.4; GwH 7 mei 2015, nr. 54/2015, B.12; GwH 14 januari 2016, nr. 3/2016, B.22; GwH 3 februari 2016, nr. 16/2016, B.12.1; GwH 28 april 2016, nr. 58/2016, B.9.2; GwH 9 februari 2017, nr. 15/2017, B.9.2). Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot doel heeft de afloop van een gerechtelijke procedure in een welbepaalde zin te beïnvloeden of de rechtscolleges te verhinderen zich uit te spreken over een welbepaalde rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang een verantwoording bieden voor het optreden van de wetgever, dat ten nadele van een categorie van burgers afbreuk doet aan de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden (zie o.m.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 28 mei 2015, nr. 77/2015, B.4.1; GwH 24 maart 2016, nr. 48/2016, B.6; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3).

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Artikel 5 en 6, en artikel 8, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 tot erkenning van MIA-infrastructuurwerken als specifieke situatie inzake experimentregelgeving en regelluwe zone voor het wegwerken van verkeersonveilige situaties en de verbetering van fietsinfrastructuur worden bekrachtigd.

Art. 3. Dit decreet treedt in werking op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, 3 september 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS